

УДК 332.143

Володимир Анатолійович КАРПОВ

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, права та управління бізнесом, начальник науково-дослідної частини, Одеський національний економічний університет, Україна, e-mail: 0682636461karpov@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9968-8380>

Кристина Ігорівна ТАРАСОВА

кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, Одеський національний економічний університет, Україна, e-mail: ckvett@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9072-0591>

Анастасія Анатоліївна СЕРБІНА

студентка 3 курсу, Одеський національний економічний університет, Україна, e-mail: anastasiabayer@gmail.com

Олена Анатоліївна ВАСАЛАТІЙ

магістрантка, Одеський національний економічний університет, Україна, e-mail: elenaodessa1998@gmail.com

**АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
МАЯКІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ**

Карпов, В. А., Тарасова, К. І., Сербіна, А. А., Васалатій, О. А. *Аналіз соціально-економічного розвитку Маяківської об'єднаної територіальної громади*. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2021. № 1 (76). С. 21–32.

***Анотація.** У статті розглянуто теоретичні аспекти соціально-економічного стану та розвитку громад в умовах територіальних перетворень в Україні. Соціально-економічний розвиток територіальних громад є важливим показником оцінки рівня розвитку держави. Державна політика України у сфері місцевого самоврядування спирається на інтереси жителів територіальних громад і передбачає децентралізацію влади, тобто передачу від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування значної частини повноважень та відповідальності. Розвиток місцевого самоврядування та створення територіальних громад передбачає, насамперед, підвищення фінансової спроможності, інвестиційної та економічної привабливості території для комфортного проживання громадян. Досліджено та оцінено основні властивості соціально-економічного розвитку Маяківської об'єднаної територіальної громади. Уточнено методологію дослідження стану та визначення цілей, завдань, пріоритетів і напрямків сталого економічного та соціального розвитку територіальних утворень. Проаналізовано стан соціально-економічного розвитку Маяківської громади за різними показниками та змінами, які відбулися на її території. Обґрунтовано основні завдання розвитку Маяківської об'єднаної територіальної громади з урахуванням потреб та інтересів її мешканців, визначено динаміку розвитку медицини, шкіль та дошкільних закладів. Відмінною рисою Маяківської територіальної громади є усвідомлення того, що територію громади об'єднує не лише її назва, але й бачення майбутніх перспектив. Запропоновано алгоритм регулювання соціально-економічного розвитку Маяківської об'єднаної територіальної громади.*

Ключові слова: соціально-економічний розвиток; регіон; громада; населення; видатки; розвиток території; розробка стратегії розвитку.

Владимир Анатольевич КАРПОВ

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, права і управління бізнесом, начальник науково-дослідницької частини, Одеський національний економічний університет, Україна, e-mail: 0682636461karpov@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9968-8380>

Кристина Игоревна ТАРАСОВА

кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, Одеський національний економічний університет, Україна, e-mail: kvett@rambler.ru, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9072-0591>

Анастасия Анатольевна СЕРБИНА

студентка 3 курсу, Одеський національний економічний університет, Україна, e-mail: anastasiaabayer@gmail.com

Елена Анатольевна ВАСАЛАТИЙ

магістрантка, Одеський національний економічний університет, Україна, e-mail: elenaodessa1998@gmail.com

**АНАЛИЗ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ
МАЯКОВСКОЙ ОБЪЕДИНЕННОЙ ТЕРРИТОРИАЛЬНОЙ ОБЩИНЫ**

Карпов, В. А., Тарасова, К. И., Сербина, А. А. Васалатий, Е. А. Анализ социально-экономического развития Маяковской объединенной территориальной общины. Вестник социально-экономических исследований : сб. науч. трудов. Одесса : Одеський національний економічний університет. 2021. № 1 (76). С. 21–32.

Аннотация. В статье рассмотрены теоретические аспекты социально-экономического состояния и развития общин в условиях территориальных преобразований в Украине. Социально-экономическое развитие территориальных общин является важным показателем оценки уровня развития государства. Государственная политика Украины в сфере местного самоуправления опирается на интересы жителей территориальных общин и предусматривает децентрализацию власти, то есть передачу от органов исполнительной власти органам местного самоуправления значительной части полномочий и ответственности. Развитие местного самоуправления и создание территориальных общин предполагает, прежде всего, повышение финансовой состоятельности, инвестиционной и экономической привлекательности территорий для комфортного проживания граждан. Исследованы и оценены основные свойства социально-экономического развития Маяковской объединенной территориальной общины. Уточнена методология исследования состояния и определены цели, задачи, приоритеты и направления устойчивого экономического и социального развития территориальных образований. Проанализировано состояние социально-экономического развития Маяковской общины по различным показателям и изменениям, которые произошли на ее территории. Обоснованы основные задачи развития Маяковской объединенной территориальной общины с учетом потребностей и интересов ее жителей, определена динамика развития медицины, школ и дошкольных учреждений. Отличительной чертой Маяковской территориальной общины является осознание того, что территорию

общины объединяет не только ее название, но и видение будущих перспектив. Предложен алгоритм регулирования социально-экономического развития Маяковской объединенной территориальной общины.

Ключевые слова: социально-экономическое развитие; регион; община; населения; расходы; развитие территорий; разработка стратегии развития.

Vladimir KARPOV

PhD in Economics, Associate Professor of Economics, Law and Business Management Department, Head of the Research Department, Odessa National Economic University, Ukraine, e-mail: 0682636461karpov@gmail.com, ORCIDID: <https://orcid.org/0000-0002-9968-8380>

Krystyna TARASOVA

PhD of Economics, Associate Professor of the Marketing Department, Odessa National Economics University, Ukraine, e-mail: kvett@rambler.ru, ORCIDID: <https://orcid.org/0000-0002-9072-0591>

Anastasia SERBINA

3rd year student, Odessa National Economics University, Ukraine, e-mail: anastasiaabayer@gmail.com

Olena VASALATIY

Master's student, Odessa National Economics University, Ukraine, e-mail: elenaodessa1998@gmail.com

**ANALYSIS OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE
MAYAKIVSKA UNITED TERRITORIAL COMMUNITY**

Karpov, V., Tarasova, K., Serbina, A., Vasalatiy, O. (2021). *Analysis of the socio-economic development of the Mayakivska united territorial community* [Analiz sotsialno-ekonomichnoho rozvytky Maiakivskoi obiednanoi terytorialnoi hromady], Socio-economic research bulletin; Visnik social'no-ekonomichnih doslidzen' (ISSN 2313-4569), Odessa National Economic University, Odessa, No. 1 (76), pp. 21–32.

Abstract. *The article considers the theoretical aspects of socio-economic condition and community development in the context of territorial transformation in Ukraine. Socio-economic development of territorial communities is an important indicator of assessing the level of the state development. The state policy of Ukraine in the local self-government sphere is based on the interests of territorial communities' residents and provides for decentralization of power, that is, the transfer of a significant part of powers and responsibilities from the executive authorities to local self-government bodies. The development of local self-government and creation of territorial communities primarily involve improving financial solvency, investment and economic attractiveness of territories for citizens' comfortable living. The main properties of the socio-economic development of the Mayakivska united territorial community are investigated and evaluated. The methodology for studying the condition is clarified and the goals, objectives, priorities and directions of sustainable economic and social development of territorial entities are determined. The state of socio-economic development of the Mayakivska community is analyzed according to various indicators and changes that have occurred on its territory. The main tasks of the Mayakivska united territorial community development are substantiated, taking into account*

the needs and interests of its inhabitants, the dynamics of medicine, schools and preschool institutions development is determined. A distinctive feature of the Mayakivska territorial community is an awareness that the community territory is united not only by its name, but also by the vision of future prospects. An algorithm for regulating the socio-economic development of the Mayakivska united territorial community is proposed.

Keywords: socio-economic development; region; community; people; expenses; development of territories; development strategy development.

JEL classification: E600; R110

DOI: [https://doi.org/10.33987/vsed.1\(76\).2021.21-32](https://doi.org/10.33987/vsed.1(76).2021.21-32)

Постановка проблеми у загальному вигляді. Територіальна реформа в Україні вимагає дослідження низки пов'язаних з нею питань і виникаючих при цьому проблем, до основних з яких відносяться: оцінка сучасного соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад, їх стану, оцінка спроможності регіонів впоратися з проблемними питаннями державної регіональної політики, розробка основних заходів у сфері соціального-економічного розвитку територіальних громад спрямованих на розв'язання фінансових, екологічних, демографічних, соціальних та інших проблем, які виникають в нових умовах перебудови територій, особливо актуальним у цьому контексті є дослідження умов соціально-економічного розвитку Маяківської об'єднаної територіальної громади (ОТГ).

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Дослідженням соціально-економічного розвитку регіонів України займалися наступні вітчизняні вчені: О. І. Павлов, О. Г. Булавка, В. Г. Андрійчук, В. В. Юрчишин, Ю. Е. Губені, М. Й. Малік, І. В. Прокопа, В. К. Терещенко, П. Т. Саблук, Л. О. Шепотько, А. І. Ковальов, Н. В. Сментина та багато інших. Окремі теоретичні та практичні питання аналізу соціально-економічного розвитку регіонів знайшли відображення у працях С. Кропельницької в роботі «Моделювання розвитку економіки регіонів на основі аналізу ієрархій» і Ю. Харазішвілі у праці «Оцінка ефективності соціально-економічного розвитку регіонів України».

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Вивчення соціально-економічного розвитку регіонів в Україні залишається на недостатньому рівні, на відміну від країн Європейського союзу, в яких діють програми, спрямовані на розвиток сільських територій. Маяківська громада була утворена зовсім недавно в 2020 році. Це для неї, як і для багатьох інших нових громад висвітило безліч організаційних, економічних і соціальних проблем становлення. Багато в чому це стосується не тільки практичних навичок побудови ефективного управління громадою та її економікою, а й загального алгоритму та методології місцевого економічного розвитку (МЕР), а також формування стратегії розвитком громади.

Постановка завдання. В сучасних умовах, актуальними є пошуки моделі ефективного функціонування територіальних громад (ОТГ), принципів і методів управління місцевим розвитком (зокрема, щодо економічних, фінансових, соціальних, організаційних аспектів).

Метою статті є оцінка основних властивостей соціально-економічного розвитку Маяківської об'єднаної територіальної громади, яка прагне розвиватися та активно включитися в суспільно економічні процеси сучасної України. Це вимагає наукового обґрунтування та застосування нових підходів до використання

економічного, людського та природно-ресурсного потенціалу України та її регіонів для досягнення нового рівня ефективності та конкурентоспроможності економіки та життя населення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Уряд наголошує, що об'єднані територіальні громади – це точки економічного зростання з новим якісним менеджментом і ресурсами. 12 червня 2020 року Уряд затвердив новий адміністративно-територіальний устрій базового рівня. Відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів, після місцевих виборів в Україні буде 1469 територіальних громад, однією з цих територіальних громад є Маяківська громада [1]. Маяківська сільська об'єднана територіальна громада утворена відповідно до законодавства України згідно з рішенням Маяківської сільської ради від 10 липня 2017 року № 461-VII «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [1], рішенням Надлиманської сільської ради від 10 липня 2017 року № 231-VII «Про добровільне об'єднання територіальних громад», рішенням Удобенської сільської ради від 10 липня 2017 року № 201-VII «Про добровільне об'єднання територіальних громад», розпорядженням Одеської обласної державної адміністрації від № 560/A-2017 07.07.2017 р. «Про затвердження висновку щодо відповідності Конституції та законам України проектів рішень місцевих рад щодо добровільного об'єднання».

В умовах децентралізації Маяківська громада отримала самостійність. Маяківська об'єднана територіальна громада розташовується в південній частині Біляївського району Одеської області. Площа Маяківської об'єднаної територіальної громади – 116,8 км², чисельність населення громади – 9563 осіб, отже щільність населення на 1 км² складає 82 особи. Адміністративним та культурним центром об'єднаної громади є с. Маяки, яке розміщене на відстані 10 км від м. Біляївка та 37 км від обласного центру м. Одеса.

Земельний фонд Маяківської об'єднаної територіальної громади станом на момент заснування ОТГ складає близько 18 787 га, із них – 4530 га – с. Маяки, 10036,87 га – с. Удобене, 4220 га – с. Надлиманське.

Розглянемо основні тенденції соціально-економічного розвитку та особливості господарського комплексу ОТГ.

Транспортна інфраструктура. Громада розташована безпосередньо на шляху слідування європейського автомобільного маршруту категорії А – Е87 «Одеса-Анталія» та на автомобільному шляху міжнародного значення М15 «Одеса-Рені», на яких минулого року був виконаний капітальний ремонт асфальтованого покриття, та за 15 км від автомобільних шляхів Е58 «Відень – Ростов-на-Дону» та М16 «Одеса-Кучурган»; крім того, територією громади проходить шлях Т1625 «Кучурган-Овідіополь». Відстань до залізничних станцій – Одеса-Головна (37 км), Одеса-Товарна (38 км), ст. Вигода (32 км). Повітряними шляхами сполучення можливе через Одеський міжнародний аеропорт, що розташований за 40 км від с. Маяки. Відстань до найближчих морських портів – м. Одеси (41 км), м. Чорноморська (47 км), м. Южне (85 км). Наразі розробляються місцеві маршрути транспортного сполучення між населеними пунктами Маяки, Надлиманське та Удобене.

На території об'єднаної територіальної громади переважають особисті селянські господарства, для яких характерні: невелика площа господарства, середня продуктивність, використання ручної робочої сили.

Економіка. Економіка Маяківської ОТГ представлена 167 підприємствами та фермерськими господарствами, які займаються різними видами діяльності.

В аграрному секторі ОТГ здійснюють господарську діяльність 14 сільськогосподарських підприємств та 52 фермерських господарства. Із них 3 великих сільськогосподарських підприємства – орендарів земельних часток (паїв), які спеціалізуються на вирощуванні зернових культур. На території об'єднаної територіальної громади розміщене Дністровське міжрайонне управління водного господарства, яке здійснює діяльність з експлуатації державних меліоративних систем, використання, збереження та відтворення водних ресурсів, меліорації земель, вирішує разом з місцевою владою, КП «Наше село», об'єднаннями громадян питання забезпечення населення та сільськогосподарських виробників, виробничі функції з управління інженерною інфраструктурою меліоративних систем та її окремими об'єктами.

Промисловість. Два підприємства здійснюють діяльність в промисловій галузі. Працює цех Виробничого об'єднання «Одеський консервний завод» з переробки та консервування рибної продукції. Завод є одним з найбільших роботодавців на території СГД – 103 працівника. У 2019 році розпочало діяльність підприємство з переробки та сушки овочів – ТОВ «ЕРДКРАФТ». Для започаткування бізнес-проєкту на території громади, підприємством було залучено значні інвестиції, у тому числі, на закупівлю сучасного обладнання, нових технологій та програм.

Підприємництво. Власну справу в ОТГ започаткували 234 фізичних осіб-підприємців. Із них 209 суб'єктів малого підприємництва здійснюють діяльність на спрощеній системі оподаткування, створюють робочі місця та сплачують податки в бюджет громади. Майже дві третини СПД – фізичних осіб, або 141 – здійснюють діяльність у сфері торгівлі та ресторанного бізнесу, 20 – в будівництві, 29 – надають побутові та інші різноманітні послуги, 10 – надають транспортні послуги, 9 – здійснюють діяльність у сільському господарстві.

Торгівля. На території громади здійснюють діяльність торгівельні об'єкти мережі «Таврія Плюс», «Саша», «Ням-ням». Будується сучасний гіпермаркет «АТБ». Результатом здорової конкуренції між невеликими магазинами (павільйонами) та великими торговими супер-гіпермаркетами є зміна стратегії їх діяльності щодо збільшення обсягів реалізації (прибутків) не тільки за рахунок цін, асортименту, а, насамперед, внаслідок створення сприятливих і комфортних умов для споживача, покращення якості обслуговування.

Туризм. Особливість економіко-географічного розташування Маяківської ОТГ, сприятливі природно-кліматичні умови, різноманітні унікальні природні ресурси, комплекси нижнього Дністра з великим біологічним різноманіттям та привабливими природними ландшафтами, мережа водних та автомобільних магістралей обумовлюють розвиток в громаді сфери туризму і рекреації. На території громади розміщені також садиби зеленого туризму. Основою цього потенціалу є унікальні природні ресурси, наявність цікавих туристичних локацій, зокрема, таких як спортивний кінний клуб «Золота грива», астрономічна обсерваторія Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова та ін. Дельта Дністра – унікальне та багате водно-болотне угіддя в Азово-Чорноморському коридорі: красивий ландшафт, ріка, птахи. За своєю привабливістю дельта посідає одне із перших місць серед диких ландшафтів Європи. У дельті Дністра можливі як маршрути одного дня, так і багатоденні екскурсії. Дельта Дністра є унікальною моделлю для проведення багатьох досліджувальних робіт археологічного, історичного, гідрологічного, біологічного,

екологічного та інших напрямлень. Водно-болотні угіддя є прекрасною школою «під відкритим небом», де щорічно, протягом багатьох років проводяться екологічні екскурсії та експедиції для дітей різного віку.

Рівень життя населення та соціальна інфраструктура громади. Одним із найважливіших показників соціального становища є демографічна ситуація. Станом на січень 2018 року на території Маяківської ОТГ проживає 9490 осіб, із них: громадян пенсійного віку (60+) – 2090 осіб, що складає 22% від усього населення, дітей віком до 18 років – 2086, що становить 22% та громадян працездатного віку – 5314 осіб, що становить 56%.

Житлово-комунальна галузь Маяківської об'єднаної громади представлена комунальним підприємством «Наше село» [2], яке надає послуги з:

- обслуговування каналізаційних мереж – 3078 м;
- обслуговування артезианських та водопровідної мережі – 2836 м та 2150 м;
- вивозу сміття;
- прибирання вулиць;
- благоустрою населених пунктів та інфраструктури;
- утримання електромереж вуличного освітлення.

Аналіз стану розвитку освіти і медицини. На території Маяківської ОТГ розвиваються шкільні заклади, так, наприклад, в Маяківській ОТГ є 2 загальноосвітніх школи I-III ступенів та 1 навчально-виховний комплекс (НВК). У с. Маяки в навчально-виховному комплексі (НВК) навчаються 858 учнів [5]. У Наддиманській загальноосвітній школі I-III ступенів навчається 274 дитини [6] і в Удобенській загальноосвітній школі – 233 дитини [7]. Порівняно з відповідним періодом 2019 року, де показник чисельності учнів в с. Маяки був – 740 осіб, в с. Наддиманське – 248 осіб, в с. Удобне – 214 осіб [8], не змінився лише показник чисельності населення, але ми бачимо, що показник чисельності населення Маяківської об'єднаної територіальної громади значно перевищує показник кількості учнів у загальноосвітніх закладах, поряд із цим спостерігається поступове збільшення кількості дітей у всіх загальноосвітніх закладах Маяківської територіальної громади.

Варто зазначити, що в Маяківській громаді дуже стрімко розвивається медицина. На території громади було створено КНП «Маяківська лікарня первинної медико-санітарної допомоги Біляївського району Одеської області» [9]. У структурі некомерційного комунального підприємства працюють три амбулаторії загальної практики – сімейної медицини [10], які утримуються за рахунок Національної служби здоров'я України та сільського бюджету, було проведено реконструкцію старої будівлі поліклініки, облаштовано рентген-кабінет, кабінет УЗІ та телемедицини, палату інтенсивної терапії. В рамках програми збереження здоров'я громадян набуло актуальності питання запровадження нової моделі первинної медичної допомоги, коли громадяни забезпечуються кваліфікованою медичною допомогою в межах крокової доступності. Варто зауважити, що громадяни Маяківської територіальної громади мають доступ до придбання медикаментів за програмою «Доступні ліки».

Стратегія соціально-економічного розвитку Маяківської об'єднаної територіальної громади до 2025 року базується на врахуванні конкурентних переваг та обмежень, які представлені у вигляді SWOT-аналізу. На основі проаналізованої інформації щодо розвитку ОТГ, було проведено комплексний SWOT-аналіз основних складових просторової стратифікації Маяківської ОТГ, результати якого визначені в табл. 1.

Таблиця 1

Сильні та слабкі сторони Маяківської ОТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
1	2
S_1 – дуже сприятливе для економічного розвитку розміщення теренів громади на перетині транспортних сполучень на березі р. Дністер	W_1 – відсутність безпосередньої комунікації за допомогою залізниці
S_2 – наявність прямого виходу до транскордонного співробітництва	W_2 – обмеженість енергетичних ресурсів для забезпечення нових промислових проєктів
S_3 – наявність природничої «родзинки» – р. Дністра, його рукавів, річок, озер та інших складових Нижньо-Дністровського національного парку, багатих біоресурсами, а саме – рибою та раками	W_3 – обмеженість повноважень громади у просторовому плануванні, використанні земельних ресурсів тощо
S_4 – розвинений агробізнес, а саме – найбільший в області парк тепличного вирощування овочевих культур	W_4 – обмеженість повноважень громади у легалізації використання трудових ресурсів
S_5 – розвинене садове господарство, особливо персикових та мигдалевих культур	W_5 – недостатній розвиток інфраструктурного забезпечення у збереженні, товарній підготовці та оптовій торгівлі агропромисловою продукцією, вирощеною в громаді
S_6 – наявність просторового резерву для розміщення та реалізації інвестиційне привабливих проєктів. Набутий певний позитивний досвід залучення галузевих інвестицій із Європи	W_6 – брак досвіду роботи в новоствореній громаді, втому числі з питань стратегічного планування
S_7 – близьке розташування до кордонів ЄС	W_7 – відсутня генеральна схема планування
S_8 – інвестиційна привабливість регіону	W_8 – низька купівельна спроможність населення
S_9 – людський потенціал, що проявляється через активну громадянську позицію	W_9 – низький рівень зайнятості населення
S_{10} – значний туристичний та рекреаційний потенціал: Нижньодністровський національний природний парк, Дністровські плавні, р. Дністер	W_{10} – відсутність єдиної системи географічної інформації (GIS) та менеджменту
S_{11} – газифікація, доступ до енергопостачання	
S_{12} – збережена етнічна культура	
S_{13} – наявність сучасних комунікаційних систем імереж (Інтернет-зв'язок)	
S_{14} – наявність відновлювальних та альтернативних джерел енергії	
S_{15} – належна дорожня інфраструктура	
S_{16} – наявність централізованого водопостачання та каналізації	
S_{17} – наявність земель для ведення фермерської діяльності	
S_{18} – наявність вільних сегментів для ведення бізнесу	
S_{19} – розвинута мережа закладів шкільної та дошкільної освіти	

Продовження табл. 1

1	2
S_{20} – безпосередня близькість до міжнародної траси М-15	
S_{21} – розвинена система гідрозрошування земель сільськогосподарського призначення	

Джерело: розроблено авторами за даними [2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10]

Сильні та слабкі сторони Маяківської ОТГ визначаються можливостями (О) та загрозами (Т) її розвитку, що наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Можливості та загрози Маяківської ОТГ

Можливості	Загрози
1	2
O_1 – активна участь громади у впровадженні проєктів, передбачених SMART-спеціалізацією регіонів та іншими стратегічними програмами розвитку України	T_1 – непередбачувані зміни у діючому законодавстві держави, особливо у фінансовій, бюджетній, господарській та зовнішньоекономічній політиці
O_2 – удосконалення управління громадою завдяки реалізації п'яти пріоритетних напрямків розвитку	T_2 – непередбачувані ризики різних змін у кон'юктурі споживчого попиту
O_3 – організація евентійних заходів загальногромадського, регіонального, міжрегіонального та національного рівня із залученням учасників з м. Одеси, сусідніх міст і громад області, країни, Молдови, Придністров'я, а також країн дальнього зарубіжжя	T_3 – вплив форс-мажорних природних стихійних явищ
O_4 – залучення додаткових інвестицій, грантових коштів, фондів секторальної підтримки, міжнародної технічної допомоги цільового характеру, відповідно до бачення, місії і потреб перспективного розвитку громади	T_4 – кліматичні зміни, що погіршують умови існуючого агробізнесу та впливають на інвестиційну привабливість громади
O_5 – забезпечення соціального захисту та підвищення добробуту членів громади	T_5 – демографічні ризики
O_6 – підвищення якості освітянських послуг	T_6 – нестача фінансування ОТГ
O_7 – підвищення якості медичних послуг	T_7 – слабкість та нестабільність нормативно-правової бази
O_8 – доступність європейських програм трансграничного співробітництва та інших джерел залучення коштів	T_8 – складна політично-економічна ситуація в державі
O_9 – можливість використання відновлювальних джерел енергії	T_9 – інертність державних процесів, яка впливає на активність людей
O_{10} – можливість громади контролювати всі процеси, які відбуваються в громаді як спосіб запобігати корупції	T_{10} – зростання трудової міграції і втрата трудових ресурсів
O_{11} – можливість використання Інтернет-ресурсів до промоції громади, інформування громадян про діяльність ОТГ	
O_{12} – можливість залучення додаткових джерел фінансування для розвитку інфраструктури	

Продовження табл. 2

1	2
O_{13} – зростання бюджетної самостійності громади	T_{10} – зростання трудової міграції і втрата трудових ресурсів
O_{14} – створення туристичної зони, розвиток зеленого сільського туризму	
O_{15} – створення фермерських кооперативів виробництва екопродукції	
O_{16} – створення системи логістики овочів, фруктів	
O_{17} – запровадження системи первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини європейського зразка	

Джерело: розроблено авторами за даними [2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10]

Висновки і перспективи подальших розробок. За підсумками аналізу стану Маяківської ОТГ можна дійти наступних висновків. Економічний стан громади загалом відповідає вимогам та викликам сучасності, але не повною мірою забезпечує необхідність її стратегічного розвитку відповідно до загального бачення керівництва громади. Зокрема, спостерігається незначний ріст частки інноваційної продукції, недостатньо розвинені туризм та індустрія гостинності. Незначні обсяги іноземних інвестицій, кількість робочих місць зростає дуже повільно. Проблеми транспортного сполучення за останні роки хоч і не загострилися, але, поряд з тим, потребує додаткової уваги автомобільне сполучення із госпітальними центрами. Соціальна складова потребує невідкладних корегувань з урахуванням негативних демографічних процесів, скорочення питомої ваги працездатного та кваліфікованого населення та від'їзду на більш мотивовану роботу у великі міста країни та за кордон. Екологічна складова існує за наявності невирішених проблем у водовідведенні та в політиці цивілізованого поводження із твердими побутовими відходами. Управлінська сфера – належне місце повинне зайняти «SMART-управління», адміністративний сервіс, що вчасно та якісно надається громадянам. Потребує уваги налагодження взаємозв'язків між місцевою владою, громадою та соціально-відповідальним бізнесом відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство». Також дуже актуальним є ефективне використання переваг громади, що діють в умовах фінансової децентралізації.

Вважаємо, що Маяківська громада – це, насамперед, соціально-економічно розвинена громада, адже ми бачимо, як розвивається її економіка, медицина, якій в громаді приділяється велика увага, як стрімко підвищується рівень населення в селах Маяківської територіальної громади, житловий фонд на 80% складається із приватного сектору. Всі населені пункти, які входять до Маяківської громади електрифіковані, газифіковані, телефонізовані, також є покриття для доступу до мережі Інтернет. Використання бюджетних коштів громади на ремонт шкіл, благоустрій населених пунктів, лікарень, безумовно, сприяє соціально-економічному розвитку громади.

Аналізуючи соціально-економічний розвиток Маяківської територіальної громади, можна зробити висновок, що головними напрямками (пріоритетами) її соціально-економічного розвитку мають стати:

- розвиток сучасної промислової індустрії на основі ІТ-технологій і SMART-управління;
- розвиток транспортної складової економіки;

- підвищення ресурсоефективності та екологізація;
- розвиток туризму та індустрії гостинних послуг;
- розвиток соціальної сфери, освіти, науки та культури.

Підтримка визначених пріоритетів дасть змогу розв'язати соціально-економічні проблеми розвитку територіальних громад.

Література

1. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України № 157-VIII від 05.02.2015. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2015_09_04/T150157.html (дата звернення: 10.12.2020).
2. Сментина Н. В. *Стратегічне планування соціально-економічного розвитку на мезорівні : теорія, методологія, практика* : монографія. Одеса : Атлант. 2015. 365 с.
3. *Маяківська ОТГ* : сайт. URL: <https://mayakivska-gromada.gov.ua> (дата звернення: 13.12.2020).
4. *Маяківська сільська громада* : сайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Маяківська_сільська_громада (дата звернення: 15.12.2020).
5. *Державна служба статистики України* : сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 23.12.2020).
6. *Маяківський НВК «Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів – заклад дошкільної освіти»*. URL: <https://od.isuo.org/ru/schools/view/id/15266> (дата звернення: 25.12.2020).
7. *Надлманський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів*. URL: <https://od.isuo.org/ru/schools/view/id/15481> (дата звернення: 25.12.2020).
8. *Удобненський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів*. URL: <https://od.isuo.org/ru/schools/view/id/15504> (дата звернення: 25.12.2020).
9. *УО Маяківської ОТГ*. URL: <https://od.isuo.org/ru/authorities/view/id/5706> (дата звернення: 25.12.2020).
10. *Комунальне комерційне підприємство «Маяківський центр первинної медико-санітарної допомоги Біляївського району Одеської області»*. URL: <https://mayakivska-gromada.gov.ua/komunalne-nekomercijne-pidriemstvo-mayakivskij-centr-pervinnoi-medikosanitarnoi-dopomogi-bilyaivskogo-rajonu-odeskoi-oblasti-00-08-19-21-04-2021> (дата звернення: 28.12.2020).
11. *В Маяківській ОТГ відкрили амбулаторію європейського зразка / Сила громад : все про децентралізацію в Одеській області*. URL: <http://silahromad.com.ua/2018/12/27/v-mayakivskij-otg-vidkrili-ambulatoriyu-yevropejskogo-zrazka> (дата звернення: 28.12.2020).

References

1. *On voluntary association of territorial communities* : Law of Ukraine, No. 157-VIII, 05.02.2015 [Pro dobrovilne obiednannia terytorialnykh hromad: Zakon Ukrainy, No. 157-VIII, 05.02.2015]. Retrieved from: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2015_09_04/T150157.html [in Ukrainian]
2. Smentyna, N. V. (2015). *Strategic planning of socio-economic development at the mesolevel : theory, methodology, practice*: monograph [Stratehichne planuvannia sotsialno-ekonomichnoho rozvytku na mezorivni: teoriia, metodolohiia, praktyka : monohrafiia], Atlant, Odessa, 365 s. [in Ukrainian]
3. *Mayakivska united territorial community*: website [Maiakivska obiednana terytorialna hromada: sait]. Retrieved from: <https://mayakivska-gromada.gov.ua> [in Ukrainian]
4. *Mayakivska village community*: website [Maiakivska silska hromada: sait]. Retrieved from: https://uk.wikipedia.org/wiki/Маяківська_сільська_громада [in Ukrainian]
5. *State Statistics Service of Ukraine*: website [Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy: sait]. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian]
6. *Mayakivskiyi NVK «General secondary education institution of I-III degrees – preschool education institution»* [Maiakivskiyi NVK «Zaklad zahalnoi serednioi osvity I-III stupeniv –

- zaklad doshkilnoi osvity»]. Retrieved from: <https://od.isuo.org/ru/schools/view/id/15266> [in Ukrainian]
7. *Nadlymansky institution of general secondary education of I-III degrees* [Nadlymanskyi zaklad zahalnoi serednioi osvity I-III stupeniv]. Retrieved from: <https://od.isuo.org/ru/schools/view/id/15481> [in Ukrainian]
 8. *Udobnensky institution of general secondary education of I-III degrees* [Udobnenskyi zaklad zahalnoi serednioi osvity I-III stupeniv]. Retrieved from: <https://od.isuo.org/ru/schools/view/id/15504> [in Ukrainian]
 9. *UO Mayakivskoi UTC* [UO Maiakivskoi OTH]. Retrieved from: <https://od.isuo.org/ru/authorities/view/id/5706> [in Ukrainian]
 10. *Communal commercial enterprise «Mayakovskyy center of primary medical care of the Bilyaevskyy district of Odessa region»* [Komunalne komertsiiine pidpriemstvo «Maiakivskyyi tsentr pervynnoi medyko-sanitarnoi dopomohy Biliaivskoho raionu Odeskoi oblasti»]. Retrieved from: <https://mayakivska-gromada.gov.ua/komunalne-nekomercijne-pidriemstvo-mayakivskij-centr-pervinnoi-medikosanitarnoi-dopomogi-bilyaivskogo-rajonu-odeskoi-oblasti-00-08-19-21-04-2021> [in Ukrainian]
 11. *A European-style outpatient clinic was opened in Mayakivska UTC* [V Maiakivskii OTH vidkryly ambulatoriiu yevropeiskoho zrazka], Sylva hromad: vse pro detsentralizatsiiu v Odeskii oblasti. Retrieved from: <http://silahromad.com.ua/2018/12/27/v-mayakivskij-otg-vidkrili-ambulatoriyu-yevropejskogo-zrazka> [in Ukrainian]